

Národní park Šumava

Hraniční hřeben mezi Českou republikou a Německem (od Železné Rudy po Bučinu) tvoří zároveň hranici dvou národních parků. NP Šumava spolu s NP Bavorský les (Bayerischer Wald) představují největší souvislý komplex lesů ve střední Evropě. V oblasti, kterou dříve rozdělovala železná opona, se dnes nachází velké přehraniční území bez lidských zásahů. Území ponechané divoké přírodě se rozkládá zhruba na 25 tisících ha.

Národní park Šumava byl založen před 25 lety, tedy v r. 1991, na ploše přesahující 68 tisíc ha. Za tu dobu jsme si prošli různými kotmelci, ale také jsme se dozvěděli řadu nových informací o dynamickém fungování lesních ekosystémů. Dnes již třeba víme, že lýkožrout smrkový (*Ips typographus*, v hospodářských lesích považovaný za škůdce) je přirozenou součástí lesních ekosystémů a klíčový faktor v obnově horských smrčiny (např. Živa 2013, 5: 229–233). Rozpad horního stromového patra znamená šanci pro novou generaci lesa. V současné době zůstává přibližně 26 % území národního parku ponecháno přírodním procesům a příroda se tu vyvíjí podle vlastních zákonitostí. Po asi 200leté etapě lesního hospodaření dostává prostor k vytvoření pralesů budoucnosti. Národní park poskytuje i tak velké množství turistických možností, při kterých lze prožívat přírodu a tiše sledovat její dynamický vývoj v čase. Tento vývoj dlouhodobě monitorujeme s cílem co nejpodrobněji zachytit projevy přírodních procesů a co nejlépe popsat předměty ochrany. K hlavním předmětům ochrany, kterým se společné území obou národních parků může pochlubit, patří jedna z největších populací tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*) ve střední Evropě. Šumava představuje rovněž jádrové teritorium rysa ostrovida (*Lynx lynx*), jehož populace zde byla reintrodukována před

30 lety. Správa národního parku se také hodně zaměřuje na péči o návštěvníky, jimž šumavské lesy nabízejí skutečné zážitky z divoké přírody. Druhy zvířat, které po většinu roku žijí skrytým způsobem, je možné zblízka pozorovat v přírodních výběžcích, návštěvnických centrech na Kvildě a v Smí.

Výzvy do budoucna

Jednou z nejdůležitějších výzev je především jasně definovat další směřování NP Šumava v budoucnosti. Víze obsahuje připravený Plán péče, který, jak doufáme, bude co nejdříve schválen a vejde v platnost. Dále se budeme muset zabývat otázkou financování národního parku. V současnosti tvoří více než 50 % rozpočtu příjmy z těžby dřeva, soustředované do uměle vysázených mladých smrkových porostů s cílem je stabilizovat a připravit na budoucí převod do ryze přírodního managementu. To s sebou ale přináší menší zisky, které budou pravděpodobně rok od roku klesat, a tak bude nutné přemýšlet nad jinou formou financování naší Správy. V neposlední řadě bychom se měli zaměřit na zlepšení komunikace s místními obyvateli a pozvednout tím jejich identifikaci s existencí a cíli národních parků.

V příštích letech chceme pokračovat a prohlubovat dobře nastartovanou spolupráci s NP Bavorský les. To znamená společně monitorovat ať už biologické, či socioekonomické elementy, udržet a rozšířit společné jádrové území a prohloubit společnou prezentaci obou území návštěvníkům. V průběhu příštích 15 let bychom chtěli pokračovat s šetrnými zásahy v porostech negativně ovlivněných lidskou činností v minulosti, které mají připravit část lesů na ponechání přírodním procesům.

Oba národní parky představují unikátní území v srdci Evropy, kde má příroda šanci být a zůstat přírodou. Státní hranice už

1 Národní parky Šumava a Bavorský les tvoří jádrové území tetřeva hlušce (*Tetrao urogallus*). Foto L. Bufka

2 Semenáček smrku ztepilého (*Picea abies*) rostoucí na ležícím kmeni. Foto M. Starý

3 Horské smrčiny a jejich dynamický vývoj jsou typickým fenoménem Šumavy. Foto J. Kadoch

4 Rys ostrovid (*Lynx lynx*), snímek z fotopasti ze společného monitoringu, který se provádí na území obou NP.

dávno neznamená překážku a my doufáme, že i návštěvníci budou vnímat území NP Šumava a NP Bavorský les jako jeden celek, stejně jako ho vnímáme my.

